

**GENDER
STUDIES**

**RODINNÁ POLITIKA: ZAŘÍZENÍ PÉČE O
DĚTI MLADŠÍ 3 LET
TISKOVÁ ZPRÁVA**

V České republice si od roku 2008 může většina rodičů zvolit ze tří variant délky pobírání rodičovského příspěvku – dva, tři a čtyři roky. Od roku 2012 bude nejspíše možné čerpat rodičovský příspěvek jakkoli dlouho (do 4 let věku dítěte) v celkové výši 220.000,- Kč, s maximální měsíční výší 11.500,- Kč. Má také skončit dosavadní omezení pro ty, kdo chtějí pobírat rodičovský příspěvek a přitom dávat dvouleté dítě do školky či do jeslí. Rodičům dětí starších dvou let bude rodičovský příspěvek poskytován bez ohledu na délku pobytu v zařízení péče o dítě. Lada Wichterlová, projektová manažerka Gender Studies k tomu podotýká: „*Toto opatření vítáme. Bohužel však není doprovázeno legislativními změnami, které by umožnily rozšíření kapacit v přijímání těchto dětí do zařízení péče.*“ Z kulatého stolu k zařízením péče o děti, jenž 13. 10. uspořádala obecně prospěšná společnost Gender Studies, vyplynulo několik vzájemně provázaných klíčových oblastí, které je zapotřebí řešit. Jako naprosto nedostačující a alarmující se ukázalo zajištění péče o děti do tří let. Z názorů odborníků a odbornic, které zazněly na kulatém stole, vyplynuly následující možnosti, které by výrazně přispěly k zlepšení stávající situace:

1. Schválení návrhu věcného záměru zákona o dětské skupině a chůvě a jeho vstoupení v platnost.

Jedná se o redukovanou verzi prorodinného balíčku z doby, kdy byl ministrem práce a sociálních věcí Petr Nečas. Balíček postupem času procházel změnami, ale i ta dnešní by velmi zjednodušila možnosti vzniku míst péče o děti a zamezila by stávajícímu právnímu vakuu v oblasti. Mateřská a rodinná centra a další organizace, které mají zkušenosti s péčí o předškolní děti, jsou připraveny tyto služby provozovat. Pro mnoho firem by se jednalo o příležitost k provozu firemních školek, jejichž zřízení je v současné době nesmírně nákladné, a jejichž vznik je většinou umožněn pouze díky dotacím ze strukturálních fondů EU. Otázkou zůstává, co bude dále, až nebude možné tyto prostředky získávat.

2. Změna školského zákona.

K řešení situace nedostatku míst v zařízeních péče o předškolní děti by přispělo snížení věkové hranice dětí, na něž budou moci firemní školky získávat dotace od MŠMT, z rozmezí 3-7 let na 2-7 let. Tato změna by řešila aktuální situaci firemních mateřských školek, které mají kapacitu i zájem o přijímání dvouletých dětí. Novela by taktéž zjednodušila situaci v budoucnu, kdy bude opadat babyboom; navýšené kapacity mateřských školek by mohly být využity právě dvouletými dětmi. Tím by se řešila situace rodičů, kteří mají zájem nastoupit do práce dříve než ve třech letech věku dítěte. Využití školek dvouletými dětmi však žádá další zpružnění zákonů vztahujících se k mateřským školkám (např. hygienické normy, množství personálu, vzdělávací programy), neboť stávající zákony reflektují především potřeby dětí od tří let.

3. Přijetí pozměňovacího návrhu poslankyně a členky Stálé komise pro rodinu a rovné příležitosti Heleny Langšádlové k novele školského zákona.

Pozměňovací návrh by umožnil efektivnější využití stávající kapacity mateřských škol tím, že by v případě, kdy některé dítě nevyužívá plně provoz mateřské školy, bylo umožněno na zbývající dobu a totéž místo přijmout další dítě. Zároveň by se toto dítě nezapočítávalo do limitu počtu dětí, které stanovuje školský rejstřík.

Zařízení péče o děti jsou v kontextu sladování rodinného a pracovního života důležité pro rodiče dětí různých věkových kategorií. Jen kvalitní zařízení a služby mohou zajistit kvalitní péči a v pozdějším předškolním věku také vzdělávání dětí mimo rodinné prostředí. Zároveň odstraňují překážky pro participaci rodičů (především však žen) na trhu práce a jejich diskriminaci. Česká republika se již dlouhodobě potýká především s kapacitní a regionální nedostupností zařízení péče o děti. V loňském roce téměř čtyřicet tisíc rodičů neuspělo s žádostí o umístění dětí do mateřské školy. Rodinná politika ČR však zůstává nekonceptní a její nedostatky jsou kritizovány EU nebo např. OECD.

V rámci projektu Gender Studies podpořeného nadací OSF, který se zaměřuje na rodinnou politiku v kontextu rovných příležitostí, je proto pozornost soustředěna na posílení a rozvinutí odborné a veřejné diskuze na toto téma. Ve spolupráci s týmem expertů a expertek bude připravena koncepce možných změn a návrhů, které mohou přispět k modernizaci rodinné politiky v České republice v celé její komplexnosti. Více informací naleznete na stránkách www.genderstudies.cz.

.....

Gender Studies, o. p. s. je nevládní neziskovou organizací, která slouží především jako informační, konzultační a vzdělávací centrum v otázkách vztahů mužů a žen a jejich postavení ve společnosti. Cílem organizace je shromažďovat a dále zpracovávat a rozšiřovat informace související s tematikou rodů. Prostřednictvím projektů GS aktivně ovlivňuje změny týkající se rovných příležitostí v různých oblastech, jako jsou například trh práce, politická participace žen, informační technologie apod. GS také provozuje knihovnu obsahující množství publikací a materiálů k feminizmu, gender studies, právům žen a mužů atp.